

5. ELEMENTI V PERIODNEM SISTEMU
VIRI ELEMENTOV IN SPOJIN V NARAVI
(U, str. 90 - 92)

1. Glavni viri so **morska voda, kamnine in zrak**.
2. **Morska voda** je pomemben vir ionskih snovi, ki so raztopljene v njej (natrijev klorid, magnezijev klorid, kalijev bromid, ...).
3. **Kamnine** so zmesi različnih mineralov. Najbolj razširjen je **kremen (SiO_2)**.

4. Vrste mineralov:

- spojine: oksidi, sulfidi, karbonati, sulfati ...

hematit (Fe_2O_3)

siderit (FeCO_3)

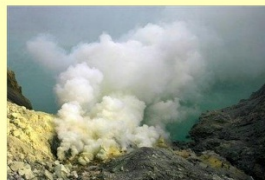
pirit (FeS_2)

rozenit ($\text{FeSO}_4 \cdot 4\text{H}_2\text{O}$)

- **samorodni elementi (v naravi elementarni obliki):**

- zlato, živo srebro, žveplo (na pobočjih ognjenikov) ...

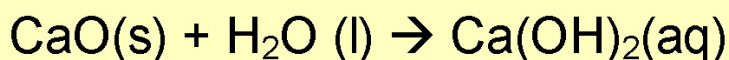

5. **Apnenec** (kalcijev karbonat) je pomembna surovina za pridobivanje **žganega apna** (kalcijev oksid) in **gašenega apna** (kalcijev hidroksid).

Segrevanje kalcijevega karbonata (1000 °C):

Pridobivanje gašenega apna:

6. **Zrak** je zmes dušika, kisika, žlahtnih plinov (največ je argona), ogljikovega dioksida in vodne pare. Posamezne pline pridobivajo iz zraka s **segrevanjem utekočinjenega zraka**.

Razmisli in odgovori (U, str. 92 /1, 2, 3)

